

Curso académico	2008/2009
------------------------	-----------

Materia		
Introducción ó estudio das linguas de signos dos xordos		
Curso	Ciclo	Profesor responsable do programa
Primeiro		Esperanza Morales López
Titulación		
Logopedia		
Carácter	Duración (A; 1C; 2C)	Idiomas en que se imparte
Optativa	2C	Castelán

A= Anual; 1C= primeiro cuadrimestre; 2C= segundo cuadrimestre

PROGRAMA XERAL DA MATERIA

Obxectivos
A asignatura é unha introducción á Lingüística das linguas de signos das comunidades xordas.

1. Introducción

- A facultade da linguaxe. Dous solucións na comunicación: linguas orais e linguas de signos. Diferencias que aporta o distinto canal utilizado: viso-xestual e oral-auditivo.
- A comunicación no verbal: quinésica, códigos xestuais, pantomima, emblemas, linguas de signos alternativas e linguas de signos dos xordos.
- Clasificación dos signos comunicativos: símbolos, iconos e indicios. O papel da iconicidade nas linguas de signos.
- Linguas de signos e a súas bases cognitivas: investigacións recentes sobre procesamento, adquisición e bases neuronais das linguas de signos.
- Relación linguaxe e pensamento. Consecuencias cognitivas para as persoas xordas.

2. A noción de comunidade lingüística.

- As comunidades xordas. O contexto histórico.
- Características sociolingüísticas das comunidades xordas.
- Linguas de signos e as súas variedades. O *continuum* linguas de signos-linguas orais (códigos de contacto): lingua oral signada, bimodal e signos caseiros.

3. A dinámica dunha minoría lingüística: Comunidades de xordos en España.

- Planificación lingüística. Oralismo, comunicación total e bilingüismo.
- A política lingüística actual na(s) lingua(s) de xordos.

4. Características estruturais da linguas de signos.

- Aspectos fonéticos e fonolóxicos. Parámetros distintivos e non distintivos. A noción de sílaba.
- Aspectos morfolóxicos e léxicos: Clasificación dos morfemas nas linguas de signos. Mecanismos de creación de novas palabras.
- Categorias morfo-sintácticas: nomes, verbos, adxectivos, adverbios, etc.
- Orde dos constituíntes da oración.

Metodoloxía Didáctica

Clases teóricas, prácticas (análise lingüística de exemplos de LSE) e seminarios (comentario da bibliografía obrigatoria).

Sistema de Avaliación

- 1) Un exame final no mes de xuño (día oficial proposto pola Facultade).
- 2) Pequenos traballos sobre algunha das lecturas da clase e sobre o contido das clases prácticas.
- 3) Tutorías (unha obrigatoria).
- 4) Asistencia a clase (de vez en cando se pasará un control de asistencia).

Recursos

Bibliografía básica:

- Cabeza, C., (2000) “Comunicación visual e linguas de signos”, en Ramallo, F. e outros, eds., *Manual de ciencias de linguaxe*, pp. 139-172, Xerais, Vigo.
- Herrero, A. e outros, (2001) *Signolingüística*, Fesord, Valencia.
- Hickok, G., Bellugi, U. y Klima, E. S., (2002) “El lenguaje de los signos en el cerebro”, *Investigación y Ciencia*, 28.
- Martínez, F. e outros, (2000) *Apuntes de Lingüística de la LSE*, CNSE, Madrid.
- Plann, S., (1997) *Una minoría silenciosa: La educación sorda en España, 1550-1835*, CNSE, Madrid 2004.
- Plaza Pust, C. y Morales López, E., eds., (2008) *Sign bilingualism: Language development, interaction, and maintenance in sign language contact situations*. Libro co-editado con Plaza Pust, Carolina. Ámsterdam: John Benjamins.
- Sutton-Spence, R. e Woll, B., (1998) *The Linguistics of British sign language*, Cambridge University Press, Cambridge.

Recursos

Diccionarios y vídeos de consulta (formato en papel, vídeo e electrónico):

CNSE. *Signar* (vídeos interactivos y comunicativos; niveles inicial e intermedio). Madrid: CNSE.

CNSE (2001) *Diccionario de neologismos*. Madrid: CNSE. Cd-rom.

Mirón Canelo, J. A. y García Sánchez, J. L. (eds.) *Diccionario de la LSE*. Salamanca: Ediciones Universidad. Cd-rom.

Pinedo Peydró, F. (2000) *Diccionario de la LSE*, CNSE, Madrid.

Recursos web:

Artigos que poden descargarse de <http://dspace.udc.es> (Comunidade “Bilingüismo lingua de signos/ lingua oral”, proxecto coordinado pola prof. Esperanza Morales López).

Grupo de investigación LS – Universidad de Alicante:
<http://www.cervantesvirtual.com/seccion/signos>.

Bibliografía internacional da Universidade de Hamburgo: www.sign-lang.uni-hamburg.de/bibweb

Outros materiais de apoio:

Cd-roms (diccionarios lingua de signos; gramáticas básicas) que poderán consultarse nas clases prácticas, na Aula-net e na biblioteca da Facultade.